

Liperi

Liperin päiväkodin toimintasuunnitelma ja esiopetuksen vuosisuunnitelma

Toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Liperin vasuun ja seudullisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman.

Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sisältö

- Kuvaus yksiköstä
- Arvot
- Toimintakulttuuri
- Toimintakauden tavoitteet
- Toimintakauden teemat ja tapahtumat
- Arviointi ja kehittäminen
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Yhteistyö muiden tahojen kanssa
- Tiedottaminen

Liperin päiväkoti

- Liperin päiväkoti sijaitsee Liperin kirkonkylällä kahdessa eri rakennuksessa: Penttilä-talossa ja koulukeskuksessa. Päiväkoti sijaitsee luonnonkauniilla museoalueella.
- Liperin päiväkodissa on tällä hetkellä neljä lapsiryhmää, joista yhdessä toimii esiopetus. Liperin päiväkodin leikkiympäristöjä on kehitetty siten että leikki ja liikunta ovat iso osa arkea. Liperissä varhaiskasvatus perustuu leikkiin, vuorovaikutukseen ja positiiviseen pedagogiikkaan. Meillä on iso liikuntasali ja lähellä hyvät liikunta- ja retkeilymaastot. Päiväkodin läheisyydessä on koulun kanssa yhteiset jalkapallo-, yleisurheilu- ja pesiskenttä sekä leikkikenttiä.

Henkilöstö, henkilöstön kokoontumiset ja koulutukset

Henkilöstö

Päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja, neljä varhaiskasvatuksen opettajaa, kymmenen varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, päiväkotihuoltaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja ajoittain. Lisäksi päiväkodissa käy siivooja ja talohuollon henkilöstöä.

- Henkilöstön työnkuvat löytyvät Lintrasta
- Henkilöstön päiväkodin ympäristöjä ja toimintaa koskevat vastuualueet on sovittu yhdessä

Henkilöstö kokoontuu

- Viikkopalaverit 1 krt/vko
- Opettajien palaverit 1 krt/vko
- Tiimipalaverit 1 krt/vko
- Työillat 2-3 krt/vuosi

Lapsiryhmät

Salmat: 1–4-vuotiaiden sisarusryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

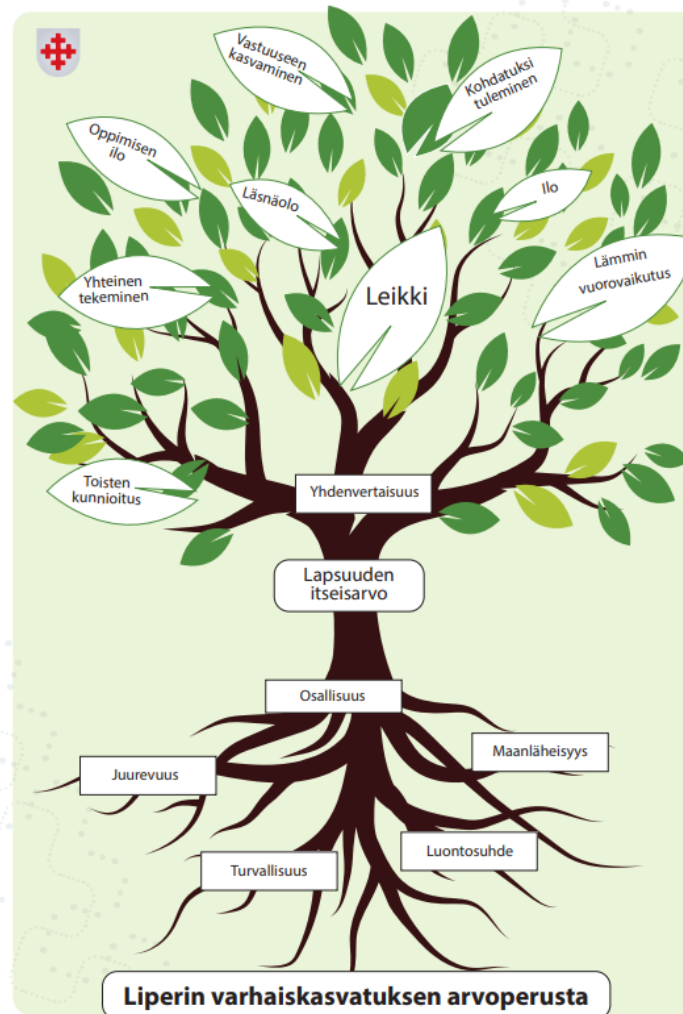
Päivänsäteet: 1–4-vuotiaiden sisarusryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen **lastenhoitaja**

Valkovuokot: 4–5- vuotiaiden ryhmä, joka sijaitsee koulukeskuksen puolella. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Sinivuokot: Esiopetusryhmä. Ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa.

Varhaiskasvatuksen arvot

Varhaiskasvatuksen arvot

Lapsuuden itseisarvo

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas ja jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisön jäsenenä.

Kohdataan jokainen lapsi tullessa päiväkotiin/esiopetukseen

Ollaan kiinnostuneita lasten ehdotuksista ja ideoista

Huomioidaan lasten sanaton ja sanallinen viestintä sekä kuvien käyttö

Ihmisenä kasvaminen

Opetetaan lapsia huomaamaan hyvää.

Puututaan kiusaamiseen ja ristiriitatilanteisiin keskustelemalla lasten kanssa, opettamalla ristiriitatilanteiden ratkaisua. MiniVerso-
sovittelumenetelmä apuna ristiriitatilanteiden selvittämisessä.

Aikuinen näyttää mallia ja esimerkkiä.

Varhaiskasvatuksen arvot

Lapsen oikeudet

Lapsella on oikeus leikkiin ja oppia leikkien. Mahdollistetaan lapsille arjessa aikaa vapaalle sekä ohjatulle leikille.

Lapsella mahdollisuus ilmaista itseään ja tulla ymmärretyksi.

Lapsella oikeus yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen.

Oikeus tarvitsemaansa tukeen.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Mahdollistetaan taitojen kehittäminen ja valintojen tekeminen kaikille lapsille.

Luodaan moninaisuutta ja toisia kunnioittava ilmapiiri.

Varhaiskasvatuksen arvot

Perheiden monimuotoisuus

Perheiden kanssa tehdään avointa, ammatillista ja toisia kunnioittavaa kasvatussyhteistyötä.

Perheiden tapoja ja toiveita kunnioitetaan esimerkiksi ruokailuun ja erilaisiin juhliin liittyen.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Edistetään terveyttä ja hyvinvointia esimerkiksi tarjoamalla monipuolista ruokaa, mahdollistamalla riittävä lepo ja liikunta sekä huolehditaan henkilökohtaisesta hygieniasta.

Opetellaan lasten kanssa sosiaalisia taitoja ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Toiminnassa huomioidaan kestävä elämäntapa opettamalla esimerkiksi luonnon kunnioittamista ja materiaalien säästämistä.

Lapsia opetetaan kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa sekä liikkumaan ja toimimaan oppimisympäristöissä ja liikenteessä turvallisesti.

Varhaiskasvatuksen arvot

Liperin varhaiskasvatuksessa toiminnan suunnittelussa huomioidaan lisäksi hyvinvointi, elinvoima ja osallisuus sekä yhteisöllisyys, välittäminen ja yhteinen tekeminen

Ihmettely, oivaltaminen ja onnistumisen ilo.

Lämmin vuorovaikutus ja myötätuntoinen kohtaaminen.

Kaikki lapset pääsevät osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja vaikuttamaan toiminnan sisältöön.

Ilo on tärkeää kaikessa toiminnassa.

Luodaan lapsille positiivista luontosuhdetta esimerkiksi ulkoilemalla säännöllisesti, retkeilemällä ja havainnoimalla luontoa.

Toimintakulttuuri

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- Selkeä struktuuri, selkeät kuvaohjaukset (mm. Aamupiiri-seinä ym.) auttaa sekä lapsia että aikuisia
- Alkuluokkatoiminta
- Ulkopuolisten toimijoiden kanssa toimiminen (elokuvat, museo, tanssi ym. kulttuuri)
- Hyvinvointipedagogien ja VEO:n kanssa yhteistyö

Toimintakulttuuri

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- Mahdollistetaan lapsille erilaiset leikit, esim. Liikuntaleikit, leikit sisällä ja ulkona, yhteinen/ohjattu leikki, vapaa leikki
- Aikuisen läsnäolo ja rooli leikissä
- Leikin ja leikkiympäristöjen suunnittelu yhteistyössä lasten ja aikuisten kanssa. Välineistö sopivaa lapsiryhmälle

Toimintakulttuuri

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/lasten-osallisuus>
- yksikkökohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.
<https://tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi/>

Toimintakulttuuri

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Tulkkauspalveluiden käyttäminen: yhdenvertaisuus
- Eri uskontojen huomioiminen ja niiden tiedostaminen
- Tärkeässä roolissa yhteistyö perheiden kanssa
- Erilaisiin kulttuureihin tutustuminen yhdessä lasten kanssa
- Kuvatuen hyödyntäminen

Toimintakulttuuri

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

- Liperin kunnan tärkeä tehtävä on henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen, koska hyvinvoiva henkilöstö on tärkein voimavara. Liperin kunnassa työhyvinvoinnin toimintaohjelman tarkoituksena on kuvata sitä toimintaa, jonka avulla kunta pyrkii tukemaan työntekijöidensä hyvinvointia.
- Hygieniaohjeet, perehdytys, tietoturvatentit, tapaturmailmoitukset, lääkehoitosuunnitelmat, pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat,
- Hyvinvointi: tauot työpäivässä (sosiaalitilat), matala kynnyksellä keskustella johtajan kanssa, tyhy, e-passi

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

- Kielten rikas maailma: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. Käydään yhteisissä palavereissa toteutumista läpi
- Ilmaisun monet muodot: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Minä ja meidän yhteisömme: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi
- Tutkin ja toimin ympäristössäni
- Kasvan, liikun ja kehityn: Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa, arvioi. - Jumppasali, lähiliikuntapaikat
- *Tavoitteena, että jokaisen ryhmän toiminnassa toteutuu oppimisen alueet*

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

- Esimerkkejä tapahtumista:
- Joulujuhla
- Isovanhemman päivä/läheisen päivä
- Vappujuhlat
- Kevätjuhla

Jokainen tiimi saa suunnitella omia tapahtumia sekä omia teemoja toimintakaudelle.

Lisäksi järjestetään vanhempainiltoja ja vanhempien kahveja

Arviointi ja kehittäminen

- Arvioinnin työkaluna käytetään Liperin varhaiskasvatuksessa Valssi- laadunarviointi järjestelmää
- Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän arviointitehtävässään. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, joka perustuu tutkimusperustaisille arviointilomakkeille. Lomakkeiden avulla voidaan toteuttaa tiedonkeruita, raportoida kerättyä tietoa, koostaa keskustelemalla tuotettua tietoa sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. (karvi.fi)

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä päivittäin; kuulumisten vaihtaminen
- Ryhmä lähettää viikoittain huoltajille viikkokirjeen tai tiedottaa muuten, mitä on tehty ja mitä on suunnitteilla
- Vasu- keskustelut, LEOPS- keskustelut
- Huoltajien toiveita ja palautetta toiminnasta kysytään säännöllisesti
- Jokainen tiimi arvioi omalta osaltaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä

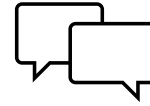
Yhteistyö muiden tahojen kanssa

- Liikuntaseurat
- Neuvola
- Kirjasto/kirjastoauto
- Muut päiväkodit: yhteiset koulutukset, yhteistyö loma-aikoina
- Vapaa-aikatoimi: elokuvaesitykset päiväkodilla, taidenäyttelyt yms.
- Muut yhteistyötahot: Pokali, MiniVerso (mentorit)
- Yhteistyötä arvioidaan pohtimalla yhteistyön merkityksellisyyttä ja tarvelähtöisyyttä

Tiedottaminen

- Ryhmäkohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä, päivittäisillä kohtaamisilla huoltajien kanssa sekä tarpeen mukaan puhelimitse ja tulostetuilla tiedotteilla
- Päiväkotikohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä tulostettavilla tiedotteilla
- Kuntakohtainen tiedottaminen tapahtuu Daisyn välityksellä sekä kunnan nettisivuilla

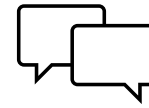
Esiopetuksen vuosisuunnitelma

Sisältö:

- Järjestämisen periaatteet
- Oppimiskäsitys ja arvoperusta
- Tavoitteet ja sisältö
- Oppimisen ja osallistamisen tuki
- Opiskeluhoolto ja hyvinvointi
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Nivelvaiheiden käytännöt
- Lukuvuoden tapahtumat ja teemat

Esiopetuksen järjestämisen periaatteet

- **Esiopetuksen ajankohta ja päivittäinen työaika**
 - Esiopetusta järjestetään arkipäivinä klo 9-13 välisenä aikana, esiopetusaikataulun mukaisesti. [Esiopetus-aikataulu-2025-2026.pdf](#)
- **Tuntikehys ja opetuksen kokonaismäärä lukuvuodessa**
 - Kevät ja syyslukuvuoden aikana yhteensä 700 tuntia
- **Opetusryhmien koko ja henkilöstöresurssit**
 - Sinivuokot 18/21 lasta, kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa
- **Kuljetusjärjestelyt ja maksuttomuusperiaatteet** järjestetään kunnan toimintamallin mukaisesti
- **Wilma** käytössä esiopetuksessa
- **Leopsit** löytyvät Wilmasta ja ne laaditaan jokaiselle esioppilaalle syksyn aikana

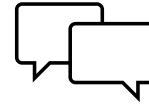

Oppimiskäsitys ja arvoperusta

- Liperin päiväkodin esiopetuksessa lapsen oppimista ja hyvinvointia vahvistetaan leikin, tunnekasvatuksen ja myönteisen ilmapiirin avulla.
- Positiivinen ilmapiiri koostuu sensitiivisestä vuorovaikutuksesta, ryhmähengestä ja hassuttelusta.

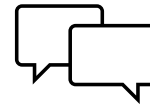
Esiopetuksen tavoitteet ja sisältö

- **Liperin yhteiset tavoitteet esiopetuksessa**
 - Yhteisiä tavoitteita ei ole linjattu. Ohjaavana asiakirjana seudullinen esiops. Ei kuntakohtaisia tavoitteita
- **Kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytysten tukeminen**
 - Oppiminen, hyvinvointi ja vastuullisuus
- **Laaja-alaisen osaamisen alueet (ajattelu, vuorovaikutus, monilukutaito, digitaidot, kulttuurinen osaaminen jne.)**
 - Esiopetuspaivä rakentuu laaja-alaisen osaamisen alueista. Monipuolinen ja hyvin suunniteltu toiminta vahvistaa laaja-alaisesti lapsen oppimisen taitoja
- **Kulttuurikasvatus ja paikalliset painotukset**
 - Esiopetuksessa vahvistetaan kulttuurikasvatusta erilaisin vierailuin ja retkin sekä arjessa tutustuen erilaisiin kulttuureihin, muunmuassa ryhmän moninaisuuden ansiosta.
- **Monipuoliset toimintatavat**
 - Leikkiä ja leikkisyyttä pidetään oppimisen perustana. Tämän lisäksi esiopetuksessa käytetään erilaisia toimintatapoja kuten oppilaan oma kirja, digitaalinen materiaali.
- **Lasten mielenkiinnon kohteet**
 - Lasten vahvuuksia mielenkiinnon kohteita havainnoidaan ja kuullaan aktiivisesti arjessa. Myös huoltajien kanssa keskustellaan asiasta. Lapsen omia mielenkiinnon kohteita huomioidaan toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa
- **Arvioinnin periaatteet ja käytänteet**
 - Opettaja suunnittelee toimintaa tekemiensä havaintojen ja toiminnan arvioinnin kautta. Havaintojen lisäksi apuna arvioinnissa ovat erilaiset alkukartoitukset syksyllä ja arviointi keväällä. (esiopetuskirjan liitteenä oleva alkukartoitus, lukimat, kontrolloitu piirrostarkkailu
- Jokainen esioppilas saa **todistuksen** toimintakauden päätteeksi.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

- Ryhmäkohtaiset ja yksilölliset tukitoimet
 - Noudatetaan uudistuneen esiopetussuunnitelman mukaisia ohjeita. Ei kuntakohtaisia tarkennuksia
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooli ja resurssit
 - Erityisopettaja työskentelee esiopetuksessa keskimäärin yhtenä päivänä viikossa Hän vastaa osaltaan näiden kahden yksikön erityisopetuksesta. Hän osallistuu opiskeluhoolto ryhmään
 - Hyvinvointipedagogeilta voi saada apua oppilaan hyvinvoinnin tueksi. He osallistuvat tarvittaessa yhteisölliseen opiskeluhooltoryhmään
- Tukiopetuksen järjestäminen; säännöllinen erityisopetus
 - tukitoimet järjestetään opettajan harkinnan ja havaintojen mukaan yhteistyössä erityisopettajan kanssa

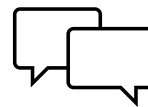

Opiskeluhoolto ja hyvinvointi

- **Yhteisöllinen opiskeluhoolto** järjestetään yhdessä Liperin koulun kanssa rehtorin koolle kutsumana.
- **yksilöllinen oppilashuolto** järjestetään tarpeen mukaan
- **Neuvolapalvelut ja terveystarkastukset**
 - Neuvolapalvelut ja terveystarkastukset hoitaa siun sote. Kouluuntulotarkastus esiopetuksen päättyessä
- **Hammashoitola** tarjoaa lukuvuoden aikana hampaiden harjauksen opastusta ja jakaa oppilaille hammasharjat.
- **Hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä huoltajien kanssa**
 - Vanhempainillat, päivittäiset keskustelut
 - Huolen herätessä lasta havainnoidaan ja asia otetana puheeksi huoltajien kanssa
- **Uimaopetusta** tarjotaan Liprakan uimahallissa uimaohjaajan toimesta 2 kertaa vuoden aikana.

Yhteistyö huoltajien kanssa

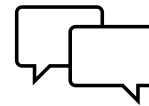

Yhteistyökäytänteet.

- Vanhempainillat Järjestetään vähintään kerran lukuvuoden aikana joko ryhmä- tai talokohtaisesti
- Esiopetukseen tutustumispäivä järjestetään toukokuussa samana päivänä kouluun tutustumisen kanssa. Tutustumisia voidaan yksilöllisesti järjestää useampiakin niin, että esiopetuksen aloittaminen olisi lapselle mahdollisimman helppoa
- LEOPS-keskustelut: opettaja kutsuu huoltajat yhteiseen keskusteluun elo-syyskuun aikana. Keskustelussa luodaan tavoitteet toiminnalle lapsen oppimisen tueksi. Asiat kirjataan Wilmaan lapsen esiopetussuunnitelmaan
- Tiedottaminen lukuvuoden keskeisistä asioista tapahtuu Daisyn kautta.
- Osallisuuden vahvistaminen
 - Tuetaan yhteistyötä lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja oppimisen tueksi
 - Huoltajilta pyydetään palautetta ja kehittämisideoita toimintaan.

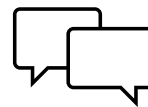
Nivelvaiheiden käytännöt

- Siirtymä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen (kuntakohtaiset linjaukset puuttuvat esiopetuksesta)
 - Lapsi/oppilas käy mahdollisesti yhdessä huoltajiensa kanssa tutustumassa esiopetusryhmään tutustumispäivänä. Varhaiskasvatuksesta tieto esiopettajalle siirtyy yhteistyössä huoltajan ja varhaiskasvatuksen opettajan välillä.
- Tiedonsiirtopalaverit ja moniammatillinen yhteistyö
 - Tehdään suunnitellusti yhteistyössä erityisopettajan kanssa
- Toiminta siirtymävaiheissa ?
- Tiedonsiirtoon liittyvät käytänteet ja vastuut (kuntakohtaiset linjaukset puuttuvat esiopetuksessa)
- Tuen jatkumon varmistaminen (kuntakohtaiset linjaukset puuttuvat)

Lukuvuoden tapahtumat ja teemat

- Juhlapyhät, retket, teemaviikot ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
 - Kalenterivuoden tapahtumia juhlitaan yhdessä suunnitellen ne osaksi toimintaa
- Kulttuuri- ja liikuntatapahtumat
 - Paikalliset kulttuuri- ja liikunta-alan toimijat ovat merkittävässä roolissa ympärivuoden. Heidän kanssaan sovitaan järjestettävistä vierailuista ja tapahtumista
- Arviointi ja palautteen keruu huoltajilta
 - Keväällä järjestetään koko kunnan varhaiskasvatuksen yhteinen laatukysely.
 - Palautetta ja arviointia tapahtuu myös päivittäisissä keskusteluissa, leops keskusteluissa sekä huoltajailloissa ja –kahveilla.